

BESLUT ENLIGT 15 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER SÖDRA KARELENS SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSDISTRIKT (EKSOTE), HELSINGFORS STAD, SAMKOMMUNEN FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSTJÄNSTER I KYMMENEDALEN (KYMSOTE) OCH VANDA STAD

ÄRENDE

Förordnande med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar att ordna hälsokontroller för att förebygga spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen SARS-CoV-2 som avses i 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar.

BAKGRUND

Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för att dämpa covid-19-epidemin som publicerades 26.1.2021 utgör nya varianter av SARS-CoV-2 ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Varianterna sprids klart snabbare än de tidigare undertyperna av coronaviruset och de kan allvarligt riskera hälso- och sjukvårdssystemets kapacitet.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) rekommenderar i sin anvisning 4.2.2021 att alla resenärer från riskländer ska hänvisas till ett coronavirustest vid gränsövergångsstället.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 26.2.2021 med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar förelagt att kommunerna inom verksamhetsområdet för att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19 som orsakas av viruset SARS-CoV-2 ska ordna hälsokontroller för alla personer som via gränsövergångsställen i deras område kommer till Finland. Föreläggandet har meddelats i följande beslut: Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt (ESAVI/6612/2021), Helsingfors stad (ESAVI/6610/2021), Samkommunen för social- och hälsovård i Kymmenedalen (ESAVI/6613/2021) och Vanda stad (ESAVI/6603/2021). Föreläggandet är i kraft 1.3–31.3.2021.

Regionförvaltningsverket har 9.3.2021 gett ett styrningsbrev till kommunerna och samkommunerna gällande hur man ordnar hälsokontrollerna som avses i besluten ovan. I styrningsbrevet

hänvisas till Institutet för hälsa och välfärds anvisningar om att testa inresande och i vilka situationer man kan låta bli att göra coronavirustestet.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket beslutar med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar att Södra Karelen social- och hälsovårdsdistrikt, Helsingfors stad, samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen och Vanda stad i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen SARS-CoV-2 ska ordna hälsokontroller för samtliga personer som från riskländer kommer till Finland via gränsövergångsställena i deras område.

I beslutet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn.

Förordnandet gäller inte barn som är födda 2008 eller efter det och inte heller transport- och logistikpersonal inom godstrafiken i deras arbetsuppgifter.

Beslutet är i kraft 1.4–30.4.2021.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är avsikten med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunerna och samkommunerna inom sitt verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

Enligt 14 § i samma lag ska kommunen anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

Enligt 15 § 1 momentet i samma lag kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Enligt samma paragraf 2 momentet utförs hälsokontrollen av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt SHM:s uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för att dämpa covid-19-epidemin som publicerades 26.1.2021 utgör nya varianter av SARS-CoV-2 ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Den europeiska smittskyddsmyndigheten ECDC har i en riskbedömning som publicerats 15.02.2021 bedömt att nya varianter av covid-19 sprider sig betydligt snabbare än de tidigare undertyperna av coronaviruset. För tillfället kända virusvarianter är virusvarianten från Storbritannien, virusvarianten från Sydafrika och virusvarianten från Brasilien. I Finland har man tillsvidare konstaterat mest av virusvarianten från Storbritannien.

För närvarande finns det inte klart bevis för att de virusvarianter som nu cirkulerar i Finland skulle orsaka en allvarligare infektion än de tidigare virusstammarna. Även om letaliteten inte verkar ha ökat i och med fler nya virusvarianter så kan en ny virusvariant om den blir vanligare orsaka en epidemi som sprids klart snabbare än tidigare och på grund av det ökade antalet fall allvarligt riskera hälso- och sjukvårdssystemets kapacitet. Enligt dagens information skyddar de vacciner mot covid-19 som är i användning också mot de virusvarianter som har påträffats i Finland. Det kan emellertid hända att vaccinernas skyddseffekt är sämre mot vissa varianter men sannolikt skyddar vaccinen effektivt mot allvarliga former av sjukdomen. Ändringarna i skyddseffekten gäller enligt dagens information alla vacciner mot covid-19.

Den nya virusvarianten bildar därmed ett betydande epidemiologiskt hot och dess spridning i Finland ska effektivt förebyggas.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 3.2.2021 Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken (VN/2763/2021) konstateras att incidensen av covid-19-fall i flera

länder är mångdubbelt så stor som i Finland, vilket innebär att vistelse i dessa länder medför en klart större risk för covid-19-smitta än i Finland. De nya SARS-CoV-2-virusvarianterna kan leda till att epidemin sprider sig snabbare än tidigare och att hälso- och sjukvården överbelastas.

Enligt brevet fattade regeringen vid statsrådssammanträdet den 22 januari beslut om att restriktionerna för gränstrafiken och testnings- och karantänrekommendationerna skärps. Syftet med dessa åtgärder är att förhindra att coronaepidemin accelererar på nytt och att nya virusvarianter sprids i Finland.

I den rättsliga bakgrundspromemorian om verksamhetsprocessen vid gränsövergångsställena som bifogades brevet konstateras att provtagningen enligt verksamhetsmodellen i regel ska basera sig på frivillighet. De kommunala organen har tillsammans med samkommunen för sjukvårdsdistriktet vid behov skyldighet att arrangera frivillig covid-19-provtagning för resenärer. Kommunen kan ordna den frivilliga provtagningen antingen själv eller köpa tjänsten genom ett avtal med en tjänsteproducent.

Enligt bakgrundspromemorian kan regionförvaltningsverket vid behov också förordna att det ska ordnas riktade hälsokontroller som innefattar covid-19-provtagning vid gränsövergångarna. Dessutom kan regionförvaltningsverket genom enskilda beslut förelägga att det är obligatoriskt att delta i en hälsokontroll, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en smittsam sjukdom. En obligatorisk hälsokontroll kan utöver insamling av de uppgifter som avses i punkt 2 och 3 också innefatta en skyldighet att låta sig testas för covid-19. Den kan dessutom innefatta en bedömning av huruvida personen bör sättas i karantän. Bedömningen görs av en läkare i tjänsteförhållande hos kommunen eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet.

Enligt THL:s anvisning 4.2.2021 rekommenderar THL att alla resenärer från riskländer ska hänvisas till coronavirustest vid gränsövergången. Om gränsövergångsstället inte har möjlighet att ta prover ska resenären söka sig till ett test i kommunen där resenären vistas eller bor inom ungefär ett dygn från inresan. Den gruppen omfattar alla resenärer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn (s.k. riskländer). Resenären behöver inte hänvisas till testet om han eller hon har ett negativt resultat av ett coronavirustest (PCR- eller antigen-test) som har tagits högst 72 timmar före inresan eller ett tillförlitligt intyg över en tidigare genomgången covid-19-infektion (om det är mindre än sex månader sedan sjukdomen). THL rekommenderar dessutom att hälsomyndigheterna vid gränsövergångsstället samlar in och sänder personuppgifterna och kontaktuppgifterna för de resenärer från riskländer som deltar i hälsokontrollen till myndigheterna för smittsamma sjukdomar på

vistelseorten eller boningsorten, som hänvisar resenärerna till ett andra coronavirustest tidigast 72 timmar efter inresan. Om resenären vistas i landet i mindre än 72 timmar eller om resenären tidigare har genomgått en covid-19-infektion samlas inga uppgifter in för att hänvisa honom eller henne till ett test inom 72 timmar.

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 26.2.2021 Bekämpning av coronavirussmitta i den gränsöverskridande trafiken (VN/5304/2021) hänvisas till ett brev som ministeriet skickade 3.2.2021 och konstateras bland annat att det är skäl att ytterligare effektivisera verksamheten.

Inreserestriktionerna från andra länder som hör till Schengenområdet har genom ett beslut av statsrådet skärpts från och med 27.1.2021 på så sätt att inresa på basis av arbete begränsas till endast nödvändiga resor. Enligt beslutets bakgrundspromemoria strävar man genom ändringarna i inreseförutsättningarna efter att minska den inkommande trafiken över gränsen för att därigenom effektivare än tidigare proaktivt förebygga spridningen av covid-19-smittor och särskilt de nya virusvarianterna till Finland. Ändringarna syftar bland annat till att hälsomyndigheterna möjligast omfattande ska kunna rikta nödvändiga åtgärder till dem som kommer över gränsen. Samtidigt har man ställt som mål att alla personer som kommer in i landet ska testas för covid-19-smitta.

Enligt regionförvaltningsverkets bedömning behöver samtliga personer som kommer till Finland via de gränsövergångsställen som anges ovan i det här beslutet genomgå en hälsokontroll för att förhindra spridning av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen covid-19, eftersom den nya covid-19-varianten (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) som har upptäckts under den senaste tiden sprider sig betydligt snabbare än de tidigare undertyperna av coronaviruset.

Regionförvaltningsverket beslutar med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar att Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt, Helsingfors stad, samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen och Vanda stad i syfte att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen SARS-CoV-2 ska ordna hälsokontroller för samtliga personer som från riskländer kommer till Finland via gränsövergångsställena i sitt område. I beslutet avses med personer som kommer från riskländer sådana personer som inom 14 dygn före inresan har vistats i ett land där incidensen av covid-19 överstiger 25 / 100 000 personer / 14 dygn. Förordnandet gäller inte barn som är födda 2008 eller efter det och inte heller transport- och logistikpersonal inom godstrafiken i deras arbetsuppgifter. Beslutet är i kraft 1.4–30.4.2021.

Kommunernas hälsomyndigheter ska beakta gällande lagstiftning, lokala förhållanden och tillgängliga resurser för att organisera

hälsokontrollerna så att verkställandet av det här beslutet inte äventyrar ordnandet av de övriga hälso- och sjukvårdstjänsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1 §, 8 §, 15 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 § (lagändringen 69/2020) och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Ändring i beslutet får med stöd av 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar sökas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol. En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 122 § 3 momentet punkterna 2 och 3 i lagen om rättegång i förvaltningsärenden verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information ges av regionförvaltningsöverläkare Anne Hiiri, tfn 0295 016 000.

direktör Kristiina Poikajärvi

regionförvaltningsöverläkare Anne Hiiri

Regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen som ansvarar för smittsamma sjukdomar och överinspektör Oona Mölsä har deltagit i utarbetningen av beslutet.

BILAGOR

Besvärсанvisning

Bilaga 1: Social- och hälsovårdsministeriets brev Begränsningsåtgärderna för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och bekämpa epidemin (VN/909/2021)

Bilaga 2: Social- och hälsovårdsministeriets brev Bekämpning av coronavirussmitta i gränsöverskridande trafik (SHM 03.2.2021 VN/2763/2021)

Bilaga 3: THL:s rekommendation om testning vid gränsen för att förhindra spridningen av nya SARS-CoV-2-varianter som smittar lätt 4.2.2021

Bilaga 4: Social- och hälsovårdsministeriets brev Bekämpning av coronavirussmitta i gränsöverskridande trafik (SHM 26.2.2021 VN/5304/2021)

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgIFT

Södra Karelens social- och hälsovårdsdistrikt

Helsingfors stad

Samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen

Vanda stad

Beslutet är avgiftsfritt.

För kännedom

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet